

بررسی تأثیر ویژگی های کمیته حسابرسی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

علی رنجی پور^۱، محمد صادق جعفرزاده بی شک^۲

^۱ کارشناسی ارشد رشته حسابداری - موسسه آموزش عالی علم و فن آوری شمس.

^۲ دکترای حسابداری - استادیار دانشگاه غیرانتفاعی عالی علم و فن آوری شمس.

نام نویسنده مسئول:

علی رنجی پور

چکیده

هدف این تحقیق بررسی تأثیر ویژگی های کمیته حسابرسی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی بوده و از بعد روش شناسی از نوع تحقیقات علی (پس رویدادی) است. جامعه آماری پژوهش، شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد که با استفاده از روش حذف سیستماتیک ۱۷۵ شرکت به عنوان نمونه پژوهش در دوره زمانی بین سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ انتخاب شد. نتایج پژوهش نشان داد کیفیت گزارشگری مالی با ارزش سهامداران رابطه معناداری دارد همچنین استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر منفی نشان داد. همچنین اندازه کمیته حسابرسی و تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر منفی و معنی داری نشان داد.

واژگان کلیدی: کیفیت گزارشگری مالی، ارزش سهامداران، اندازه کمیته حسابرسی، استقلال کمیته حسابرسی، تخصص مالی کمیته حسابرسی.

مقدمه

رسوایی اخیر شرکت های بزرگ همچون انرون، وردکام و تایکو موجب نگرانی عمومی در یکپارچگی اطلاعات منتشر شده در بازار سرمایه و عملکرد اخلاقی در فرآیند گزارشگری مالی شده است. برای رفع این نگرانی ها قوانین جدیدی ایجاد شد که موجب تغییرات گسترده ای در نیازهای حاکمیت شرکتی و بهبود کیفیت گزارشگری مالی شده است، که یکی از این تغییرات اساسی و ضروری وجود کمیته حسابرسی در ساختار حاکمیت شرکتی شرکت ها می باشد (اعتمادی و شفاخیری، ۱۳۹۰، محمدیان، ۱۳۹۰). کمیته حسابرسی به عنوان یکی از کمیته های فرعی از هیأت مدیره و جزئی ضروری از ساختار اثر بخش کنترل داخلی شرکت به حساب آمده و همچنین وظیفه با اهمیتی از طرف سهامداران جهت نظارت بر فرآیند گزارشگری مالی و حسابرسی داخلی و همچنین حسابرسی مستقل دارد (باباجانی و خنکا، ۱۳۹۱). سان و همکاران (۲۰۱۴)، معتقدند وجود کمیته حسابرسی علاوه بر ارتقای سطح کیفی مکانیزم حاکمیت شرکتی می تواند باعث افزایش کیفیت گزارشگری مالی شود (فخاری و همکاران، ۱۳۹۴). کمیته حسابرسی، یکی از موثرترین کمیته هایی است که با هیأت مدیره در ارتباط است. این کمیته طی قرن بیستم به منظور ایجاد هم کنشی بین مدیریت و حسابرس مستقل تشکیل شد. مسئولیت کمیته حسابرسی نظارت بر موضوعات با اهمیت گزارشگری مالی، رعایت استانداردهای حسابداری و اطمینان از افشای کلیه اطلاعات لازم برای تصمیم گیری می باشد. کمیته حسابرسی به منظور اجرای وظیفه نظارتی هیأت مدیره به ویژه در زمینه های مرتبط با کنترل های داخلی، مدیریت ریسک، گزارشگری مالی و فعالیت های حسابرسی تشکیل می شود (دارابی و اجتهادی، ۱۳۹۴). طبق ماده یک منشور کمیته حسابرسی سازمان بورس اوراق بهادار، کمیته حسابرسی از سه تا پنج عضو که اکثریت آنها مستقل و دارای تخصص مالی هستند، با انتخاب و انتصاب هیأت مدیره تشکیل می گردد (سازمان بورس اوراق بهادار، ۱۳۹۱). مسئولیت اصلی کمیته حسابرسی به کار گماردن و نظارت بر کار حسابرسان مستقل است. همچنین مسئولیت نظارت بر استخدام، ترفیع و حقوق و مزایای رئیس حسابرسی داخلی و همچنین شکل گیری عملیات واحد حسابرسی داخلی به عهده کمیته حسابرسی می باشد (دارابی و اجتهادی، ۱۳۹۴). لذا از نظر حسابداری، وجود کمیته حسابرسی کیفیت و دقت اطلاعات مالی را بهبود می دهد و این اطمینان را ایجاد می کند که پاسخ گویی مسئولان برای گزارشگری و افشای بیشتر مورد کنترل و نظارت قرار می گیرد (تختایی و همکاران، ۱۳۹۰). گزارشگری مالی سبب تسهیل تخصیص اثربخش سرمایه در اقتصاد یک کشور می شود. جنبه مهم این نقش در بهبود تصمیمات سرمایه گذاری نمود پیدا می کند. بطوری که شفافیت مالی تأثیر بالقوه ای در بهبود سرمایه گذاری دارد. شرکت ها با افزایش کیفیت گزارشگری مالی، می توانند عدم تقارن اطلاعات را کاهش دهند. کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، مدیران را ترغیب می کند تا فرصت های سرمایه گذاری بهتری شناسایی کنند (چن و همکاران، ۲۰۱۱). هر چه کیفیت گزارشگری مالی بالاتر باشد، مدیر بیشتر پاسخگو بوده و تحت نظارت بهتر خواهد بود و ممکن است عدم تقارن اطلاعاتی و به دنبال آن گزینش نامناسب و مخاطرات اخلاقی کاهش یابد و این موضوع می تواند مشکلات مربوط به سرمایه گذاری بیش از حد و کمتر از حد را کاهش دهد. گزارشگری مالی از طریق چندین مکانیزم می تواند این نقش را بازی کند (لی و وانگ، ۲۰۱۰). نتایج تحقیق چنگ و همکاران (۲۰۱۳)، نشان داد که کیفیت گزارشگری مالی بالاتر منجر به نظارت و پاسخگویی بهتر مدیران می شود و عدم تقارن اطلاعاتی، انتخاب نادرست و خطر اخلاقی را کاهش می دهد، می تواند کارایی سرمایه گذاری را افزایش دهد. چن و لین (۲۰۱۳)، در مطالعه ای دریافتند که بین خوش بینی مدیریت و کاهش کم سرمایه گذاری ارتباط مثبت وجود دارد. بدین معنا که با افزایش خوش بینی مدیریت، کم سرمایه گذاری بهبود می یابد. لیکن شواهدی از بهبود بیش سرمایه گذاری از طریق خوش بینی مدیریت نیافتند. ، کیفیت گزارشگری مالی را می توان میزان دقت گزارشگری مالی در انعکاس اطلاعات مربوط به عملیات و جریانهای نقدی واحد انتفاعی تعریف نمود (لی و همکاران، ۲۰۱۰). آکنش سرمایه گذاران به اطلاعات به صورت مستقیم در تعدیلات قیمت سهام منعکس می گردد (چیانگ و همکاران، ۲۰۰۸). تعدیل قیمت سهام انعکاس اطلاعات در قیمت سهام است. فرآیندی که موجب می شود، قیمت معاملاتی سهام به ارزش واقعی آن نزدیک و در نهایت با آن مساوی گردد. منظور از سرعت تعدیل قیمت سهام زمانی است که طول می کشد تا اطلاعات در قیمت سهام منعکس گردیده و قیمت معاملاتی سهام به ارزش واقعی خود برسد (پورزمانی و قمری، ۱۳۹۳). بنابراین بازده سهام نیز یکی از فاکتورهای بسیار مهم در انتخاب بهترین فرصت سرمایه گذاری در نظر سرمایه گذاران می باشد. بازده آینده سهام ممکن است به عوامل مختلفی بستگی داشته باشد (بولو و همکاران، ۱۳۹۱). گرایش به استفاده از اطلاعات حسابداری مبتنی بر مبنای نقدی منجر به این تفکر شده است، که در تحقیقات تجربی به ارتباط متغیرهای حسابداری نقدی با بازده سهام شرکت ها پرداخته شود. بر همین اساس برخی از محققان را پرافراتر گذاشته و علاوه بر جریان های نقدی عملیاتی، جریان های نقدی آزاد را که مازاد بر وجوه نقد عملیاتی سرمایه گذاری شده برای رشد است، به عنوان متغیرهای پیش بینی در تخمین بازده سهام تجزیه و تحلیل کرده اند (دستگیر، ۱۳۹۰). در طول زمان، اظهارنظرهای گوناگونی در مورد کمیته حسابرسی مطرح شده است؛ که به فرآیند طراحی، اجرا و محافظت شده، توسط مسئولان تعیین شده از جانب مدیریت، به منظور فراهم آوردن اطمینانی معقول در مورد اعتبار و کیفیت گزارشگری مالی، کارایی و سودمندی عملیات و سرانجام اجرای مناسب قوانین و مقررات اطلاق می شود (سورین و همکاران، ۲۰۱۴). از آنجا که گزارش های مالی، ابزاری برای افشای اطلاعات مالی قابل اعتماد و قابل اتکاست که در دسترس عموم قرار می گیرد، در صورت بهنگام بودن می تواند از طریق کاهش اطلاعات خصوصی و محرمانه باعث کاهش احتمال انتخاب نادرست توسط سرمایه گذاران شود. بنابراین، می توان چنین

پنداشت که ارائه اطلاعات بموقع تر باعث کاهش عدم تقارن اطلاعاتی میان سرمایه‌گذاران خواهد شد. افزون بر این، میان کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه‌گذاری رابطه منطقی وجود دارد. این رابطه بدین صورت است که شرکت‌های دارای کیفیت گزارشگری بالاتر در مواجهه با پیامدهای کلان اقتصادی دارای حساسیت کمتری هستند. این موضوع بیان می‌کند که میان ساز و کار گزارشگری و کارایی سرمایه‌گذاری ارتباط وجود دارد و وجود کیفیت گزارشگری بالا به کاهش خطر اخلاقی و انتخاب نادرست منجر خواهد شد. در این فصل ابتدا به بیان مسئله تحقیق، اهمیت و ضرورت، اهداف، فرضیه ها و ... می پردازیم.

بیان مسئله

ایجاد ارزش و افزایش ثروت سهامداران در بلند مدت از جمله مهم ترین اهداف شرکت ها به شمار می رود و افزایش ثروت تنها در نتیجه عملکرد مطلوب حاصل خواهد شد، از دیدگاه اقتصادی با فرض منطقی بودن رفتار افراد، فرض بر این است که همه در وهله اول به دنبال حداکثر کردن منافع خویش هستند. مدیران نیز از این قاعده مستثنی نمی باشند. با در نظر گرفتن نظریه تضاد منافع میان مدیران و مالکان، مدیران واحد های تجاری از انگیزه لازم برای دستکاری سود به منظور حداکثر کردن منافع خود برخوردار می باشند. از نظر سهامداران واحد تجاری، جریان های نقد آزاد می تواند به عنوان معیاری به منظور ایجاد ارزش برای آنان تلقی شود. زیرا واحدهای تجاری که جریان های نقد آزاد مثبت بالایی داشته باشند، انتظار می رود که با سرمایه گذاری وجوه مذکور در طرح های سرمایه گذاری جدید بتوانند برای سهامداران خود ایجاد ارزش نمایند. انگیزه مدیران از مدیریت سود، به دست آوردن جایگاهی مناسب در میان رقباء و افزایش ارزش سهام در بازار سرمایه می باشد که باعث می شود سرمایه گذاران و اعتباردهندگان نسبت به شرکت نظر مساعدتری داشته باشند (رحیمیان و همکاران، ۱۳۹۲).

کیفیت اطلاعات حسابداری، یکی از خصوصیات ضروری برای افشای کامل اطلاعات است. هر چه اطلاعات بدون تأخیر و به موقع و با کیفیت بالا در اختیار سرمایه گذاران قرار گیرد، فرصت اتخاذ تصمیم، قضاوت و اقدام به موقع نسبت به خرید، فروش و نگهداری سهام برای آن ها فراهم می شود. مدیران واحدهای تجاری به منظور حفظ منافع شخصی خود، سعی می کنند تا اخبار خوب را به بازار سرمایه مخابره نمایند، و در صورت وجود اخبار بد، مانند کاهش سودآوری شرکت و یا اظهار نظر نامناسب حسابرس درباره عملکرد آنها، معمولاً تمایل دارند تا صورتهای مالی را با تأخیر بیشتری به بازار سرمایه ارسال نمایند، زیرا مدیران برای جلب نظر حسابرس برای بهبود اظهار نظر حسابرس با او مذاکره می کنند و این خود مستلزم صرف زمان بوده و این عامل موجب تأخیر در ارائه صورت های مالی و کاهش کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت می شود (ویشواناتان، ۲۰۱۶). کیفیت پایین حسابرسی موجب کاهش اعتماد استفاده کنندگان صورتهای مالی می شود و این امر نه تنها منجر به ناکامی از دستیابی به اهداف حسابرسی می شود، بلکه موجب کاهش اعتبار فرآیند حسابرسی در ابعاد کلان خواهد شد و مانع از تخصیص بهینه سرمایه در بازار اوراق بهادار و افزایش هزینه سرمایه و تأمین مالی می شود (نورال، ۲۰۱۷). کیفیت گزارشگری مالی یکی از مهمترین فرآورده های سیستم حسابداری است که یکی از اهداف عمده آن فراهم کردن اطلاعات لازم برای ارزیابی عملکرد و توانایی سودآوری بنگاه اقتصادی است (نورال، ۲۰۱۷). کیفیت پایین گزارشگری مالی اغلب در شرکتهایی رخ می دهد که مکانیزمهای باکیفیتی برای حمایت از منافع سرمایه گذاران و کنترل رفتار فرصت طلبانه مدیران وجود ندارد از جمله این مکانیزمها، ارتقای کیفیت حسابرسی و حسابرس مستقل می باشد و از سوی دیگر موج اخیر رسوایی های شرکتهای سهامی بزرگ دنیا موجب گردیده که شرکتهای توجه و اهمیت زیادی به لزوم بهبود ساز و کارهای حاکمیت شرکتی و افزایش شفافیت در اطلاعات حسابداری داشته باشند. ارائه به موقع اطلاعات صورت های مالی، اغلب بر پایه فرضیه علامت دهی مورد بررسی قرار گرفته است. براساس این فرضیه، مدیریت اطلاعات مختلفی درباره عملکرد شرکت را برای بازار سرمایه افشاء می نماید که این اطلاعات می تواند به عنوان علامت مورد استفاده سرمایه گذاران قرار گیرد. یکی از این اطلاعات، بندهای گزارش شده توسط حسابرس شرکت می باشد (چن و همکاران، ۲۰۱۴). در زمان کنونی، سهامداران و نهادهای قانونگذار در بازارهای مالی به طور فزاینده ای بر نقش کمیته حسابرسی در ایفاء مسئولیت، پاسخگویی نسبت به وظایف خود بخصوص از منظر نظارت بر صورتهای مالی حسابرسی تمرکز کرده اند. نقش کمیته حسابرسی در بهبود کیفیت گزارشگری نشان از ارتقای عملکرد واحد اقتصادی دارد (فخاری و رضایی بیته نویی، ۱۳۹۶). رشد اقتصادی در هر کشوری به سرمایه گذاری داخلی و خارجی وابسته است. وقوع تقلب های مالی، موجب کاهش سرمایه گذاری داخلی و خارجی می شود. اما برخی از شرکتهای به ظاهر سازی یا دستکاری داده های اطلاعاتی که تصویر مطلوبی از وضعیت مالی شرکت گزارش نمی کند، می پردازند. بنابراین، وجود کمیته ای مستقل در شرکت همانند کمیته حسابرسی، به عنوان یکی از ارکان نظام حاکمیت شرکتی، برای کنترل مداوم چنین فعالیت هایی ضروری است (بنسال و شارما، ۲۰۱۶: ۱۰۳). از دیدگاه تئوری نمایندگی، کمیته حسابرسی مهم ترین نقش را در کاهش مشکلات نمایندگی بازی می کند. پراکنده بودن سهامداران و عدم کنترل و نظارت مستقیم بر مدیران ممکن است به عملکرد ضرت ضر برساند. بعلاوه، مدیران نسبت به سهامداران دارای اطلاعات بیشتری در ارتباط با شرکت هستند. این عدم تقارن اطلاعات هزینه سهامداران محسوب می شود، زیرا آنها نمی توانند آگاهانه در مورد عملکرد شرکت تصمیم گیری کنند. بنابراین مجموعه ای از مکانیزم های حاکمیت شرکتی از جمله کمیته حسابرسی می تواند در کاهش مشکلات نمایندگی و افزایش ارزش سهامداران شرکت موثر واقع شود (اورادی و همکاران، ۱۳۹۵). کمیته حسابرسی به عنوان

کمیته فرعی هیأت مدیره شناخته می شود که از طرفی مسئول ایجاد استراتژی های مناسب برای بهبود سلامت مالی شرکت است و از طرفی وظیفه دارد درباره فعالیت های خود به هیأت مدیره پاسخگو باشد. لذا اگر کمیته حسابرسی تصویر مطلوبی از صورتهای مالی در برابر اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل ارائه دهد، جایگاه بهتری برای اتخاذ استراتژی های موثر در جهت افزایش ارزش سهامداران شرکت خواهد داشت (باردوج و راثو، ۲۰۱۵). کمیته حسابرسی می تواند از طریق فرآیندهای نظارتی گوناگون به بررسی ارزش سهامداران بپردازد. این کمیته، قادر است با بررسی خط مشی های حسابداری شرکت و توافق با مدیران ارشد در این زمینه، وی را متقاعد کند تا صورتهای مالی مطابق با استانداردهای پذیرفته شده افشا شوند. بنابراین شرکت های دارای کمیته حسابرسی به احتمال کمتری با اشتباهات، بی نظمی ها و گزارشگری مالی متقلبانه روبه رو هستند (آمر و همکاران، ۲۰۱۴). ویژگی های کمیته حسابرسی ویژگیهایی هستند که اغلب مطالعات تجربی نیز بر روی آنها تمرکز داشته اند: شامل تخصص مالی، استقلال، تعداد جلسات و اندازه کمیته حسابرسی است. همچنین این ویژگی ها به صورت جداگانه و یا همراه دیگر ویژگی ها با اثربخشی کمیته حسابرسی در بهبود حاکمیت شرکتی، به ویژه در ارتباط با ارتقای کیفیت گزارشگری مالی مرتبط هستند (احمد و موهده، ۲۰۱۷). کمیته حسابرسی در فرآیند گزارشگری مالی، برای به دست آوردن طیف گسترده ای از اطلاعات مبتنی بر واقعیت و قضاوت، به مدیریت شرکت و حسابرسی مستقل وابسته است. گزارشگری مالی بی کیفیت می تواند یکی از دلایل شکست یک کمیته حسابرسی تلقی شود. علاوه بر این مدیران کمیته، بیشتر اوقات دارای روابط نزدیک با هیأت مدیره بوده و عضو مستقل هیأت های یکدیگر هستند (پیوندی و خرم، ۱۳۹۲). از طرفی تشویق و ترغیب کمیته حسابرسی از طریق برقراری نظام پاداش، باعث می شود تا تقاضا برای نظارت بر فرآیند گزارشگری مالی افزایش یابد و کیفیت حسابرسی و تخصص کمیته حسابرسی بهبود یابد (اینکل و همکاران، ۲۰۱۰). همچنین ویژگیهای کمیته حسابرسی به صورت جداگانه و همراه با دیگر ویژگیها، با اثربخشی حسابرسی در بهبود حاکمیت شرکتی، به ویژه در رابطه با ارتقا کیفیت گزارشگری مالی مرتبط هستند (لاری دشت بیاض و اورادی، ۱۳۹۶). آبرناتی و همکاران (۲۰۱۴)، به این نتیجه رسیدند که تخصص مالی کمیته حسابرسی باعث بهبود به موقع بودن گزارشگری مالی می شود. یک شرکت می تواند در عوض حداکثر سازی ارزش سهامداران به شیوه حداکثرسازی منافع شخصی مدیریت اداره شود، افزایش سود را به سمت فرصت طلبی با توجه به انتخاب حسابداری راهنمایی کند و در حالیکه کاهش سود، تعدیل حسابداری سهامداران را با در نظر گرفتن ارزش شرکت منقوص می کند (ولامینک و سارنز، ۲۰۱۳). کمیته حسابرسی نقش کلیدی در ارائه اطلاعات عاری از اشتباه به بازار سرمایه دارد (حبیب و حبیبیان، ۲۰۱۶). تحقیقات پیشین اظهار داشتند که ویژگی های کمیته حسابرسی برای اثربخش بودن کمیته در انجام وظایفش حیاتی می باشد (سماه و همکاران، ۲۰۱۵). اثربخشی کمیته حسابرسی از عواملی نشأت می گیرد که مهمترین آنها اندازه، تخصص، تجربه و مدت دوره تصدی اعضای کمیته حسابرسی می باشد (الزبان و ساوان، ۲۰۱۵). چنانچه اطلاعات با کیفیت به فعالان بازار ارائه گردد، و شفافیت اطلاعاتی افزایش یابد، خود فعالان بازار می توانند کارایی و اثربخشی عملیات و رعایت قوانین و مقررات را مورد نظارت و پیگیری قرار دهند. لذا کمیته حسابرسی به عنوان عامل تعیین کننده در روند گزارشگری مالی، موجب افزایش اعتبار صورتهای مالی حسابرسی شده و متعاقبا کاهش نابرابری اطلاعات می شود. لذا در این تحقیق به دنبال پاسخ این سوال هستیم که ویژگیهای کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران چه تأثیری دارد؟

ضرورت و اهمیت تحقیق

وجود اطلاعات مالی شفاف و قابل اتکاء که محصول یک سیستم گزارشگری جامع و مناسب می باشد، از ارکان ارزیابی وضعیت و عملکرد یک شرکت و تصمیم گیری در مورد سرمایه گذاری در شرکت به حساب می آید. در هر رویداد اقتصادی، سرمایه گذاران برای تصمیم گیری نیازمند اطلاعات قابل اتکاء هستند. از دیدگاه سرمایه گذاران، اطلاعاتی قابل اتکاء هستند که یک سازمان مستقل بر فرآیند گزارشگری، بر آنها نظارت نماید. یکی از اهداف مهم گزارشگری مالی، ارائه اطلاعات مفید برای تصمیم گیری است. استفاده کنندگان اطلاعات حسابداری بر اساس اطلاعات گزارش شده در صورت های مالی به ارزیابی سودآوری و پیش بینی جریان های نقدی آتی شرکت پرداخته و سپس با برقرار کردن ارتباط منطقی بین سودآوری و جریان های نقدی آتی، ارزش شرکت را ارزیابی و بر اساس این پیش بینی ها تصمیم می گیرند (رحیمیان و همکاران، ۱۳۹۲). ضرورت ایجاد کمیته اثربخش در شرکت بر هیچ کس پوشیده نیست. این کمیته در صورتی اثر بخشی خواهد داشت که تمام اعضای آن در حوزه های حسابداری، حسابرسی، کنترل داخلی و گزارشگری مالی متخصص باشند (فخاری و رضایی بیده لویی، ۱۳۹۶). این مهم موجب می شود اطلاعات قابل اتکاتر و گزارش های با کیفیت تر در اختیار مدیریت شرکت قرار گرفته و مدیر نیز بر اساس این اطلاعات تحلیل های بهتری ارائه و پیش بینی های دقیق تری را در اختیار استفاده کنندگان قرار دهد. با وجود اینکه کمیته حسابرسی قابل اتکاترین حفاظت ها را از منافع عمومی ارائه میکند، اما بررسی ها پیرامون کمیته حسابرسی هم تنوع بسیار زیادی را در تخصص و مهارت اعضای کمیته و هم فقدان تجربه و تخصص مالی کافی بسیاری از اعضای کمیته ها را در زمینه امور مالی نشان می دهند. بنابراین کمیته حسابرسی در جهت افزایش منافع سهامداران و سرمایه گذاران شرکت به عنوان ساز و کار کنترلی با هدف کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین سهامداران و سایر ذینفعان تشکیل می شود. از طرفی، با ایجاد کمیته حسابرسی دقت و کیفیت اطلاعات مالی و حسابداری بهبود یافته و با تهیه و تایید اطلاعات مالی شفاف، مسئولیت

و پاسخگویی مدیریت شرکت جهت افشای کافی و مناسب و بهبود کیفیت گزارشگری مالی بیشتر تحت کنترل قرار می گیرد. گرچه ممکن است انتظار بر این باشد که کمیته حسابرسی بهتر، منجر به بهبود فرآیند گزارشگری مالی می شود، اما ادبیات موجود اتفاق نظر در مورد اینکه کیفیت گزارشگری باید شامل چه مواردی باشد، وجود ندارد (صفری گرایلی و همکاران، ۱۳۹۶).

از آنجا که ایجاد و بکارگیری کمیته حسابرسی در کشورهای توسعه یافته در پیشگیری از وقوع اعمال خلاف قانون و اخلاق، بهبود فرایند گزارشگری مالی و ارائه اطلاعات و گزارشهای مالی شفاف و قابل اتکاء موثر بوده است، انتظار می رود وجود کمیته حسابرسی در واحدهای اقتصادی در ایران نیز در بهبود فرآیند گزارشگری مالی و شفافیت و قابل اتکاء بودن اطلاعات مالی موثر باشد کمیته حسابرسی اثربخش نقش کلیدی در پرکردن خلأ اعتباردهی ایفا خواهد کرد. کمیته حسابرسی برای اینکه بتواند اثربخش عمل کند، باید مستقل از واحد اقتصادی باشد. همچنین اعضای کمیته حسابرسی باید از دانش و تخصص حسابداری و مالی لازم برخوردار باشند. وجود کمیته حسابرسی در واحدهای اقتصادی ایران ما را به سوی پژوهش در رابطه با تأثیر این کمیته در اعتباردهی واحدهای اقتصادی و اعتماد سرمایه گذاران در سرمایه گذاری و افزایش سود دهی این گونه واحدها و نیز بر تعداد معاملات و حجم معاملات و همچنین بازده سهام شرکت هایی که از کمیته حسابرسی برخوردار می باشند سوق داده است. وظیفه اصلی کمیته حسابرسی بررسی اطلاعات مالی و کنترل رفتار مدیریت در امور جاری است. موارد فوق بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر می گذارد. بنابراین رابطه ویژگی های کمیته حسابرسی و کیفیت صورتهای مالی از این نظر قابل بررسی و حائز اهمیت است، بر اساس تحقیقات مرتبط با کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت گزارشگری مالی می تواند بر تصمیمات سرمایه گذاران موثر باشد. در نتیجه بررسی رابطه فوق می تواند اهمیت ویژگی های کمیته حسابرسی را از دیدگاه تصمیمات سرمایه گذاری تبیین نماید.

اهداف تحقیق

هر تحقیقی برای دستیابی به هدف و منظور خاصی صورت می گیرد، اهداف تحقیق می تواند به دو صورت کلی و ویژه مطرح شود (خاکی، ۱۳۸۷). این تحقیق به قصد کاربرد نتایج یافته هایش برای استفاده در بورس اوراق بهادار تهران انجام می شود و تلاشی است برای کمک به استفاده کنندگان اطلاعات حسابداری، تا از این طریق بتواند آنان را در اتخاذ تصمیمات صحیح و منطقی یاری رساند. بدین ترتیب اهداف پژوهش حاضر به ترتیب زیر صورت بندی می شوند:

اهداف اصلی

- بررسی تأثیر ویژگیهای کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

- تعیین چگونگی رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران

اهداف فرعی

- تعیین چگونگی تأثیر اندازه کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران
- تعیین چگونگی تأثیر استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران
- تعیین چگونگی تأثیر تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران

فرضیه های تحقیق

با توجه به اهداف تحقیق فرضیه های زیر مطرح می شود؛ بعد از طرح فرضیه ها به جمع آوری اطلاعات آنها اقدام می گردد تا تأیید یا رد آنها مشخص گردد.

فرضیه های اصلی

- ویژگی های کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر دارد.
- بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران رابطه وجود دارد.

فرضیه های فرعی

- اندازه کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر دارد.
- استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر دارد.
- تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر دارد.

روش تحقیق

این پژوهش از نوع تحقیقات کاربردی است. پژوهش کاربردی، پژوهشی است که نظریه ها، قانونمندی ها، اصول و فنون را برای حل مسایل واقعی به کار می گیرد. بنابراین نتایج این پژوهش می تواند در تدوین قوانین و مقررات بورس اوراق بهادار مورد استفاده قرار گیرد. همچنین این پژوهش از نوع تحقیقات همبستگی است، زیرا این پژوهش به دنبال یافتن ارتباط بین چندین متغیر است. روش شناسی پژوهش حاضر از نوع پس رویدادی می باشد، بدین معنی که انجام پژوهش براساس اطلاعات گذشته انجام می شود. روش تحقیق مجموعه ای از قواعد، ابزار و راه های قابل اطمینان و نظام یافته برای بررسی واقعیت ها، کشف مجهولات و دستیابی به راه حل مشکلات است (خاکی، ۱۳۸۶).

این تحقیق از نظر روش تحقیق، در زمره تحقیق توصیفی جای می گیرد. مطالعات توصیفی به توصیف و تفسیر شرایط و روابط موجود می پردازد. این تحقیق از نظر هدف تحقیق، در زمره تحقیق های کاربردی جای می گیرد. در این نوع تحقیق ها، هدف کشف دانش تازه ای که کاربرد مشخص رادرباره فرآورده یا فرآیندی در واقعیت دنبال می کند. به عبارت دقیق تر، تحقیق کاربردی تلاشی برای پاسخی به یک معضل یا مشکل عملی است که در دنیای واقعی وجود دارد. در تحقیق های کاربردی، نظریه ها یا اصولی که در تحقیق های پایه، تدوین می شوند، برای حل مسائل اجرایی و واقعی به کار گرفته می شوند. طرح این تحقیق با استفاده از رویکرد پس رویدادی است. از روش پس رویدادی زمانی استفاده می شود که پژوهشگر پس از وقوع رویدادها به بررسی موضوع می پردازد.

سوالات تحقیق

سوالات اصلی

- ویژگی های کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران چه تأثیری دارد؟

- بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران چه رابطه ای وجود دارد؟

سوالات فرعی

- اندازه کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران چه تأثیری دارد؟

- استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران چه تأثیری دارد؟

- تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران چه تأثیری دارد؟

مدل آزمون فرضیات تحقیق

برای آزمون هر یک از فرضیه اصلی و فرضیات فرعی تحقیق از مدل های رگرسیونی زیر استفاده می شود که برگرفته از مدل احمد و موهد (۲۰۱۷) می باشد.

مدل اول: برای بررسی رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران

$$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 size_{it} + \beta_4 BTMV_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$$

مدل دوم: بررسی تأثیر ویژگی های کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران

$$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 ACS_{it} + \beta_4 FAE_{it} + \beta_5 FRQ_{it} + \beta_6 IAC * FRQ_{it} + \beta_7 FAE * FRQ_{it} + \beta_8 ACS * FRQ_{it} + \beta_9 size_{it} + \beta_{10} BTMV_{it} + \beta_{11} LEV_{it} + \beta_{12} ROA_{it} + \varepsilon_{it}$$

SV: ارزش سهامداران، بازده سهام شرکت برای هر سال t

size: لگاریتم طبیعی کل دارایی های شرکت

BTMV: ارزش دفتری به ارزش بازار شرکت برای سال t

ROA: نرخ بازده دارایی ها

IAC*FRQ: استقلال کمیته حسابرسی متغیر میانجی بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران

FAE*FRQ: تخصص کمیته حسابرسی متغیر میانجی بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران

ACS * FRQ: اندازه کمیته حسابرسی متغیر میانجی بین کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران

روش شناسی تحقیق

این تحقیق از نوع تحقیقات کاربردی است. تحقیق کاربردی، تحقیقی است که نظریه ها، قانونمندی ها، اصول و فنون را برای حل مسایل واقعی به کار می گیرد. در این تحقیق رابطه بین کمیته های حسابرسی و ویژگی های آن و کیفیت افشای اطلاعات بررسی می شوند. بنابراین نتایج این تحقیق می تواند در تدوین قوانین و مقررات بورس اوراق بهادار مورد استفاده قرار گیرد. همچنین این تحقیق از نوع تحقیقات همبستگی است، زیرا این تحقیق به دنبال یافتن ارتباط بین چندین متغیر است. روش شناسی تحقیق حاضر از نوع پس رویدادی می باشد، بدین معنی که انجام تحقیق براساس اطلاعات گذشته انجام می شود.

روش و ابزار گردآوری داده ها

داده های مورد نیاز این تحقیق از صورتهای مالی حسابرسی شده و سایر گزارشات مالی شرکتهایی عضو نمونه از منابع زیر جمع آوری می شود:

- ۱- بانک اطلاعاتی ره آورد نوین.
 - ۲- بانک اطلاعاتی جامع شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، از طریق سایت اینترنتی سازمان بورس اوراق بهادار تهران.
 - ۳- صورت های مالی حسابرسی شده شرکت های پذیرفته شده از طریق سایت کدال.
- استفاده از کتابخانه های معتبر در رشته حسابداری و سایت های معتبر برای دریافت اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق. داده های مورد نیاز این تحقیق از صورتهای مالی حسابرسی شده و سایر گزارشات مالی شرکتهایی عضو نمونه جمع آوری می شود.

روش و ابزار تجزیه و تحلیل داده ها

در این مطالعه از داده های مقطعی و تابلویی استفاده می شود. فرض اغلب آزمونهای آماری این است که داده های مورد آزمون دارای توزیع نرمال هستند. برای تعیین اینکه توزیع داده های مورد استفاده در تحقیق، دارای توزیع نرمال هستند یا خیر، از آزمون نرمال بودن استفاده می شود. برای بررسی روابط میان متغیرها از آزمون های همبستگی استفاده شده و برای آزمون فرضیه ها از روش رگرسیون مقطعی استفاده می شود. همچنین در این تحقیق از آزمون تفاوت در میانگین ها (تحلیل تی) نیز برای آزمون فرضیات استفاده می شود. از نرم افزار آماری EVIEWS برای انجام تحلیل های آماری استفاده می شود.

نتایج آزمون فرضیات

نتیجه آزمون فرضیه اول

فرضیه اول بیان می دارد: اندازه کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

برای آزمون فرضیه اول از مدل رگرسیون چند متغیره زیر استفاده شده است:

$$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 ACS_{it} + \beta_4 ACS * FRQ_{it} + \beta_5 size_{it} + \beta_6 BTMV_{it} + \beta_7 LEV_{it} + \beta_8 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$$

H0: اندازه کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد.

H1: اندازه کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار

تهران تأثیر دارد.

جدول (۴-۶): نتیجه آزمون فرضیه اول

$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 ACS_{it} + \beta_4 ACS * FRQ_{it} + \beta_5 size_{it} + \beta_6 BTMV_{it} + \beta_7 LEV_{it} + \beta_8 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$				
متغیر وابسته: ارزش سهامداران				
متغیر	نماد	ضریب	آماره t	Prob
مقدار ثابت	C	۰,۱۰۹	۰,۹۲۷	۰,۰۰۳
کیفیت گزارشگری مالی	FRQ	-۰,۰۶۰	-۰,۳۴۰	۰,۰۳۳
اندازه کمیته حسابرسی	ACS	-۰,۰۱۶	-۰,۸۴۲	۰,۰۹۹

کیفیت* اندازه کمیته	FRQ*ACS	-۰,۰۷۳	-۱,۰۸۷	۰,۰۷۷
نرخ بازده دارایی ها	ROA	۰,۴۲۸	۵,۳۲۲	۰,۰۰۰
اهرم مالی	LEV	۰,۳۱۲	۲,۳۴۳	۰,۰۱
اندازه شرکت	SIZE	-۰,۰۲۴	-۲,۶۷۱	۰,۰۰۷
فرصت رشد	BTMV	۰,۱۹۸	۴,۲۹۳	۰,۰۰۰
آماره F	۸,۳۵۲	ضریب تعیین (R^2)		
سطح معنی داری $F(Prob)$	۰,۰۰۰۰	ضریب تعیین تعدیل شده (R^2A)		
		آماره دوربین واتسون ($D.W$)		
				۱,۹۷۲

گام اول: تشخیص همگن یا ناهمگن بودن داده ها با استفاده از آزمون چاو

با توجه به جدول (۴-۵) و سطح معنی داری آماره آزمون چاو که کمتر از سطح خطای مورد پذیرش می باشد. مدل داده های تابلویی برای برازش انتخاب می شود. لذا، استفاده از روش داده های تلفیقی مناسب نیست. میزان ضریب تعیین مدل برابر (۰,۰۵۳) می باشد که نشان می دهد ۵,۳ درصد تغییرات متغیر ارزش سهامداران توسط کیفیت گزارشگری مالی، اندازه کمیته حسابرسی و سایر متغیرهای کنترلی قابل توضیح است. در تحلیل رگرسیون بخصوص زمانی که متغیرها در طول یک فاصله زمانی مورد مطالعه قرار می گیرند ممکن است تغییر داده ها در طول زمان از الگوی خاصی پیروی کند برای تشخیص این الگو از آزمون دوربین واتسون استفاده می شود. مفهوم مستقل بودن به این معنی است که نتیجه یک مشاهده تأثیری بر نتیجه مشاهدات دیگر نداشته باشد. در رگرسیون، بیشتر در مواقعی که رفتار متغیر وابسته در یک بازه زمانی مورد مطالعه قرار می گیرد ممکن است با مشکل مستقل نبودن خطاها برخورد کند. به این نوع ارتباط در داده ها خود همبستگی می گویند. در صورت وجود خود همبستگی در خطاها نمی توان از رگرسیون خطی استفاده کرد. برای بررسی این فرض به صورت شهودی می توان از نمودار کردن توالی متغیر استفاده کرد. اما راه مطمئن تر استفاده از دوربین واتسون بین ۰ تا ۴ می باشد. اگر بین باقیمانده ها، همبستگی متوالی وجود نداشته باشد نشان دهنده همبستگی منفی می باشد. در مجموع اگر این آماره بین ۱/۵ تا ۲/۵ باشد، جای هیچ نگرانی نیست از آنجایی که میزان آماره دوربین واتسون برابر (۱,۹۷۲) می باشد که این ضریب بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، بنابراین نشان می دهد همبستگی بین اجزای خطای مدل وجود ندارد. سطح معنی داری آماره F برابر (۰,۰۰۰) کمتر از سطح خطای مورد پذیرش (۵ درصد) بوده و کل مدل رگرسیونی معنی دار است.

گام دوم: بررسی تایید یا رد فرضیه

با توجه به نتایج جدول (۴-۶) کیفیت گزارشگری مالی و اندازه کمیته حسابرسی دارای ضریب (-۰,۰۷۳) و معنی داری (۰,۰۷۷) بوده لذا با اطمینان ۹۰ درصد می توان گفت اندازه کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر منفی و معکوس دارد. همچنین از بین متغیرهای کنترلی وارد شده به مدل، اهرم مالی و نرخ بازده دارایی، فرصت رشد و تأثیر مثبت و مستقیم بر ارزش سهامداران دارد اما اندازه شرکت تأثیر منفی و معکوس بر ارزش سهامداران نشان داد.

نتیجه آزمون فرضیه دوم

فرضیه دوم بیان می دارد: استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

برای آزمون فرضیه دوم از مدل رگرسیون چند متغیره زیر استفاده شده است:

$$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 IAC_{it} + \beta_4 IAC * FRQ_{it} + \beta_5 size_{it} + \beta_6 BTMV_{it} + \beta_7 LEV_{it} + \beta_8 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$$

H₀: استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد.

H₁: استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

جدول (۴-۷): نتیجه آزمون فرضیه دوم

$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 IAC_{it} + \beta_4 IAC * FRQ_{it} + \beta_5 size_{it} + \beta_6 BTMV_{it} + \beta_7 LEV_{it} + \beta_8 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$				
متغیر وابسته: ارزش سهامداران				
متغیر	نماد	ضریب	آماره t	Prob
مقدار ثابت	C	-۰,۱۱۷	-۰,۹۹۲	۰,۰۲۱
کیفیت گزارشگری مالی	FRQ	-۰,۰۱۶	-۰,۱۰۷	۰,۰۹۴
استقلال کمیته حسابرسی	IAC	۰,۰۳۲	۰,۲۹۷	۰,۰۶۶
کیفیت * استقلال کمیته	$FRQ * IAC$	-۰,۴۲۰	-۰,۹۹۴	۰,۰۲۰۴
نرخ بازده دارایی ها	ROA	۰,۵۴۵	۵,۰۷۵	۰,۰۰۰
اهرم مالی	LEV	۰,۳۲۲	۱,۹۲۱	۰,۰۵۴
اندازه شرکت	$SIZE$	-۰,۰۱۷	-۲,۳۲۷	۰,۰۲۰
فرصت رشد	$BTMV$	۰,۲۴۳	۴,۵۳۱	۰,۰۰۰
آماره F	۹,۶۶۵	ضریب تعیین (R^2)	۰,۰۶۰	
سطح معنی داری $F(Prob)$	۰,۰۰۰۰	ضریب تعیین تعدیل شده (R^2A)	۰,۰۵۴	
		آماره دوربین واتسون ($D.W$)	۱,۶۳۳	

گام اول: تشخیص همگن یا ناهمگن بودن داده ها با استفاده از آزمون چاو

با توجه به جدول (۴-۵) و سطح معنی داری آماره آزمون چاو که بیشتر از سطح خطای مورد پذیرش می باشد. مدل داده های تابلویی برای برازش انتخاب نمی شود. لذا، استفاده از روش داده های تلفیقی مناسب است. میزان ضریب تعیین مدل برابر (۰,۰۶۰) می باشد که نشان می دهد ۶,۰ درصد تغییرات متغیر ارزش سهامداران توسط کیفیت گزارشگری مالی، استقلال کمیته حسابرسی و سایر متغیرهای کنترلی قابل توضیح است. از آنجایی که میزان آماره دوربین واتسون برابر (۱,۶۳۳) می باشد که این ضریب بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، بنابراین نشان می دهد همبستگی بین اجزای خطای مدل وجود ندارد. سطح معنی داری آماره F برابر (۰,۰۰۰) کمتر از سطح خطای مورد پذیرش (۵ درصد) بوده و کل مدل رگرسیونی معنی دار است.

گام دوم: بررسی تایید یا رد فرضیه

با توجه به نتایج جدول (۴-۷) کیفیت گزارشگری مالی و استقلال کمیته حسابرسی دارای ضریب (-۰,۴۲۰) و معنی داری (۰,۰۲۰) بوده لذا با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر منفی و معکوس دارد. همچنین از بین متغیرهای کنترلی وارد شده به مدل، اهرم مالی و نرخ بازده دارایی، فرصت رشد و تأثیر مثبت و مستقیم بر ارزش سهامداران دارد اما اندازه شرکت تأثیر منفی و معکوس بر ارزش سهامداران نشان داد.

نتیجه آزمون فرضیه سوم

فرضیه سوم بیان می دارد: تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

برای آزمون فرضیه سوم از مدل رگرسیون چند متغیره زیر استفاده شده است:

$$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 FAE_{it} + \beta_4 FAE * FRQ_{it} + \beta_5 size_{it} + \beta_6 BTMV_{it} + \beta_7 LEV_{it} + \beta_8 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$$

H_0 : تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر ندارد.

H_1 : تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

جدول (۴-۸): نتیجه آزمون فرضیه سوم

$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 FAE_{it} + \beta_4 FAE * FRQ_{it} + \beta_5 size_{it} + \beta_6 BTMV_{it} + \beta_7 LEV_{it} + \beta_8 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$				
متغیر وابسته: ارزش سهامداران				
متغیر	نماد	ضریب	آماره t	Prob
مقدار ثابت	C	-۰,۱۱۰	-۰,۷۹۱	۰,۰۰۸
کیفیت گزارشگری مالی	FRQ	-۰,۱۹۷	-۱,۱۳۸	۰,۰۵۵
تخصص مالی کمیته حسابرسی	FAE	-۰,۱۰۵	-۱,۰۹۵	۰,۰۷۳
کیفیت * تخصص مالی کمیته	FRQ*FAE	۰,۴۰۷	۰,۷۶۱	۰,۰۴۶
نرخ بازده دارایی ها	ROA	۰,۵۵۴	۴,۰۸۲	۰,۰۰۰
اهرم مالی	LEV	۰,۳۲۸	۱,۹۲۴	۰,۰۵۴
اندازه شرکت	SIZE	-۰,۰۱۷	-۱,۸۱۸	۰,۰۶۹
فرصت رشد	BTMV	۰,۲۴۶	۴,۶۳۹	۰,۰۰۰
آماره F	۶,۰۶۳	ضریب تعیین (R^2)	۰,۰۷۱	
سطح معنی داری $F(Prob)$	۰,۰۰۰	ضریب تعیین تعدیل شده (R^2A)	۰,۰۶۴	
		آماره دوربین واتسون ($D.W$)	۱,۹۲۴	

گام اول: تشخیص همگن یا ناهمگن بودن داده ها با استفاده از آزمون چاو

با توجه به جدول (۴-۵) و سطح معنی داری آماره آزمون چاو که بیشتر از سطح خطای مورد پذیرش می باشد. مدل داده های تابلویی برای برازش انتخاب نمی شود. لذا، استفاده از روش داده های تلفیقی مناسب است. میزان ضریب تعیین مدل برابر (۰,۰۷۱) می باشد که نشان می دهد ۷,۱ درصد تغییرات متغیر ارزش سهامداران توسط کیفیت گزارشگری مالی، استقلال کمیته حسابرسی و سایر متغیرهای کنترلی قابل توضیح است. از آنجایی که میزان آماره دوربین واتسون برابر (۱,۹۲۴) می باشد که این ضریب بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، بنابراین نشان می دهد همبستگی بین اجزای خطای مدل وجود ندارد. سطح معنی داری آماره F برابر (۰,۰۰۰) کمتر از سطح خطای مورد پذیرش (۵ درصد) بوده و کل مدل رگرسیونی معنی دار است.

گام دوم: بررسی تایید یا رد فرضیه

با توجه به نتایج جدول (۴-۸) کیفیت گزارشگری مالی و تخصص مالی کمیته حسابرسی دارای ضریب (-۰,۱۰۵) و معنی داری (۰,۰۷۳) بوده لذا با اطمینان ۹۰ درصد می توان گفت تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر منفی و معکوس دارد. همچنین از بین متغیرهای کنترلی وارد شده به مدل، اهرم مالی و نرخ بازده دارایی، فرصت رشد و تأثیر مثبت و مستقیم بر ارزش سهامداران دارد اما اندازه شرکت تأثیر منفی و معکوس بر ارزش سهامداران نشان داد.

نتیجه آزمون فرضیه چهارم

فرضیه چهارم بیان می دارد: کیفیت گزارشگری مالی با ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه دارد.

برای آزمون فرضیه چهارم از مدل رگرسیون چند متغیره زیر استفاده شده است:

$$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 size_{it} + \beta_4 BTMV_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$$

H₀: کیفیت گزارشگری مالی با ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه ندارد.

H₁: کیفیت گزارشگری مالی با ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه دارد.

جدول (۴-۹): نتیجه آزمون فرضیه چهارم

$SV_{IT} = \beta_1 + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 size_{it} + \beta_4 BTMV_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 ROA_{it} + \varepsilon_{it}$				
متغیر وابسته: ارزش سهامداران				
متغیر	نماد	ضریب	آماره t	Prob
مقدار ثابت	C	-۰,۱۰۴	-۰,۸۲۹	۰,۰۰۶
کیفیت گزارشگری مالی	FRQ	-۰,۱۵۷	-۱,۰۵۰	۰,۰۹۳
نرخ بازده دارایی ها	ROA	۰,۵۴۲	۴,۶۲۱	۰,۰۰۰
اهرم مالی	LEV	۰,۳۱۹	۱,۹۲۹	۰,۰۵۳
اندازه شرکت	$SIZE$	-۰,۰۱۷	-۱,۹۵۴	۰,۰۵۰
فرصت رشد	$BTMV$	۰,۲۴۴	۴,۶۴۱	۰,۰۰۰
آماره F		۱۳,۴۰۲	ضریب تعیین (R^2)	۰,۰۶۰
سطح معنی داری $F(Prob)$		۰,۰۰۰	ضریب تعیین تعدیل شده (R^2A)	۰,۰۵۵
			آماره دوربین واتسون ($D.W$)	۱,۵۳۲

گام اول: تشخیص همگن یا ناهمگن بودن داده ها با استفاده از آزمون چاو
با توجه به جدول (۴-۵) و سطح معنی داری آماره آزمون چاو که بیشتر از سطح خطای مورد پذیرش می باشد. مدل داده های تلفیقی برای برازش انتخاب نمی شود. لذا، استفاده از روش داده های تلفیقی مناسب است. میزان ضریب تعیین مدل برابر (۰,۰۶۰) می باشد که نشان می دهد ۶,۰ درصد تغییرات متغیر ارزش سهامداران توسط کیفیت گزارشگری مالی و سایر متغیرهای کنترلی قابل توضیح است. از آنجایی که میزان آماره دوربین واتسون برابر (۱,۵۳۲) می باشد که این ضریب بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، بنابراین نشان می دهد همبستگی بین اجزای خطای مدل وجود ندارد. سطح معنی داری آماره F برابر (۰,۰۰۰) کمتر از سطح خطای مورد پذیرش (۵ درصد) بوده و کل مدل رگرسیونی معنی دار است.

گام دوم: بررسی تایید یا رد فرضیه

نتایج جدول (۴-۹) نشان می دهد که کیفیت گزارشگری مالی با ضریب (-۰,۱۵۷) و معنی داری (۰,۰۹۳) تأثیر کمفی و معکوس بر ارزش سهامداران دارد. همچنین از بین متغیرهای کنترلی وارد شده به مدل، اهرم مالی و نرخ بازده دارایی، فرصت رشد و تأثیر مثبت و مستقیم بر ارزش سهامداران دارد اما اندازه شرکت تأثیر منفی و معکوس بر ارزش سهامداران نشان داد.

تحلیل و تفسیر نتایج آزمون فرضیه ها

فرضیه اول بیان می دارد: اندازه کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

با توجه به نتایج کیفیت گزارشگری مالی و اندازه کمیته حسابرسی دارای ضریب (-۰,۰۷۳) و معنی داری (۰,۰۷۷) بوده لذا با اطمینان ۹۰ درصد می توان گفت اندازه کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر منفی و معکوس دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات احمد و موهده (۲۰۱۷)، بنسالی و شارما (۲۰۱۶)، حبیب و حیویان (۲۰۱۶)، ولامینگ و سارنز (۲۰۱۳)، ایدوکادیر (۲۰۱۲) شالچی و جلیلی (۱۳۹۶) و سید نژاد فهیم و همکاران (۱۳۹۵) مطابق می باشد. از دیدگاه نظری، ضرورت ایجاد کمیته اثربخش در شرکت بر هیچ کس پوشیده نیست. این کمیته در صورتی اثر بخشی خواهد داشت که تمام اعضای آن در حوزه های حسابداری، حسابرسی، کنترل داخلی و گزارشگری مالی متخصص باشند (فخاری و رضایی بیده لویی، ۱۳۹۶). این مهم موجب می شود اطلاعات قابل اتکاتر و گزارش های با کیفیت تر در اختیار مدیریت شرکت قرار گرفته و مدیر نیز بر اساس این اطلاعات تحلیل های بهتری ارائه و پیش بینی های دقیق تری را در اختیار استفاده کنندگان قرار دهد. با وجود اینکه کمیته حسابرسی قابل اتکاترین حفاظت ها را از منافع عمومی ارائه میکند، اما بررسی ها پیرامون کمیته حسابرسی هم تنوع بسیار زیادی را در تخصص و مهارت اعضای کمیته و هم فقدان تجربه و تخصص مالی کافی بسیاری از اعضای کمیته ها را در زمینه امور مالی نشان می دهند. بنابراین کمیته حسابرسی در جهت افزایش منافع سهامداران و سرمایه گذاران شرکت به عنوان ساز و کار کنترلی با هدف کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین سهامداران و سایر ذینفعان تشکیل می شود. از طرفی، با ایجاد کمیته حسابرسی دقت و کیفیت

اطلاعات مالی و حسابداری بهبود یافته و با تهیه و تایید اطلاعات مالی شفاف، مسئولیت و پاسخگویی مدیریت شرکت جهت افشای کافی و مناسب و بهبود کیفیت گزارشگری مالی بیشتر تحت کنترل قرار می گیرد. گرچه ممکن است انتظار بر این باشد که کمیته حسابرسی بهتر، منجر به بهبود فرآیند گزارشگری مالی می شود، اما ادبیات موجود اتفاق نظر در مورد اینکه کیفیت گزارشگری باید شامل چه مواردی باشد، وجود ندارد (صفری گرایی و همکاران، ۱۳۹۶).

فرضیه دوم بیان می دارد: استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

با توجه به نتایج کیفیت گزارشگری مالی و استقلال کمیته حسابرسی دارای ضریب (-۰,۴۲۰) و معنی داری (۰,۰۲۰) بوده لذا با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت استقلال کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر منفی و معکوس دارد. احمد و موهّد (۲۰۱۷)، بنسّال و شارما (۲۰۱۶)، حبیب و حیویان (۲۰۱۶)، ولامینگ و سارنز (۲۰۱۳)، ایدوکادیر (۲۰۱۲) شالچی و جلیلی (۱۳۹۶) و سید نژاد فهیم و همکاران (۱۳۹۵) مطابق می باشد. امروزه حفظ منافع عمومی، رعایت حقوق سهامداران، ارتقای شفافیت اطلاعات و الزام شرکت ها به ایفای مسئولیت های اجتماعی از مهمترین آرمان هایی است که بیش از گذشته، توسط مراجع مختلف نظارتی و اجرایی مورد توجه قرار گرفته است. تحقق این آرمانها مستلزم وجود ضوابط استوار و ساز و کارهای اجرایی مناسب است که مهمترین آنها نظام راهبری بنگاه می باشد. نظام راهبری شرکت بیش از هر چیز، حیات شرکت را در دراز مدت هدف قرار داده است و در این راستا سعی دارد تا از منافع سهامداران در مقابل مدیران شرکت ها پشتیبانی و از انتقال ناخواسته ثروت میان گروه های مختلف و تضییع حقوق عموم و سهامداران جزء جلوگیری کند. وجود یک نظام راهبری مناسب می تواند به تحقق استقلال حسابرسان مستقل به معنای واقعی آن کمک کند و منجر به ایجاد فضای شفاف اطلاعاتی شود تا در سایه آن بازیگران عرصه اقتصادی تصمیمات آگاهانه تری را اتخاذ کنند. ، تأثیر نظام راهبری شرکت بر کیفیت سود مسائل و مشکلات راهبری شرکت، از انگیزه های ناروا و اطلاعات نامتقارن میان مدیران و سهامداران ناشی می شود. تضاد منافع، همراه با عدم امکان انعقاد یک قرارداد صریح و شفاف میان مدیران و سهامداران درباره پیامدهای احتمالی آتی، منجر به مسائل لاینحل در باب نمایندگی می شود که بر ارزش شرکت تأثیرگذار است (هارت ۱۹۹۵). قابلیت اعتماد فرآیند گزارشگری مالی مستلزم سلامت فرآیند حسابرسی است. کمیته های حسابرسی مسئول پیشنهاد انتخاب حسابرس مستقل به هیأت مدیره، اطمینان بخشی در خصوص سلامت و کیفیت رویه های حسابداری و کنترل داخلی و نظارت بر استقلال حسابرسان مستقل از مدیریت هستند. شواهد تجربی عموماً از تأثیر کمیته حسابرسی مستقل بر کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت سود پشتیبانی می کند. به عنوان مثال، کارسلو و نیل (۲۰۰۱) رابطه مستقیم میان کمیته حسابرسی مستقل و کیفیت گزارشگری مالی را مستند کرده اند. همچنین زی و دیگران (۲۰۰۳) رابطه معکوس میان مدیریت سود و استقلال کمیته حسابرسی گزارش کرده اند. علاوه بر این، وجود کمیته انتصابات مستقل نیز بر اثربخشی هیأت مدیره و توانایی نظارت بر مدیران اجرایی تأثیر به سزائی دارد، زیرا نفوذ مدیریت برای انتصاب اعضای جدید هیأت مدیره را محدود می کند. در مواردی که کمیته حسابرسی و هیأت مدیره مستقل بر عملکرد مدیران اجرایی نظارت دارند، اختیارات مدیران اجرایی در زمینه مدیریت سود محدود می شود و انگیزه های مدیران را برای اعمال استراتژی های مدیریت سود متهورانه در فرآیند گزارشگری مالی کاهش می دهد، بنابراین انتظار می رود که مدیریت سود کمتر اتفاق افتد و انعکاس اثر سود حسابداری در قیمت سهام متناسب با استقلال هیأت مدیره و کمیته حسابرسی افزایش یابد.

فرضیه سوم بیان می دارد: تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

با توجه به نتایج کیفیت گزارشگری مالی و تخصص مالی کمیته حسابرسی دارای ضریب (-۰,۱۰۵) و معنی داری (۰,۰۷۳) بوده لذا با اطمینان ۹۰ درصد می توان گفت تخصص مالی کمیته حسابرسی بر رابطه کیفیت گزارشگری مالی و ارزش سهامداران تأثیر منفی و معکوس دارد. احمد و موهّد (۲۰۱۷)، بنسّال و شارما (۲۰۱۶)، حبیب و حیویان (۲۰۱۶)، ولامینگ و سارنز (۲۰۱۳)، ایدوکادیر (۲۰۱۲) شالچی و جلیلی (۱۳۹۶) و سید نژاد فهیم و همکاران (۱۳۹۵) مطابق می باشد. سان و همکاران^۱ (۲۰۱۴) معتقدند وجود کمیته حسابرسی علاوه بر ارتقاء سطح کیفی مکانیزم حاکمیت شرکتی می تواند باعث افزایش کیفیت گزارشگری مالی شود. از طرف دیگر، شرکت ها و سهامداران برای نظارت دقیق تر بر زمینه هایی همچون ریسک، جلوگیری از اتلاف منابع شرکت، صحت گزارشگری مالی و رعایت الزامات قانونی و مقرراتی، بر قضاوت اعضای کمیته حسابرسی اتکاء می کنند. مایی^۲ و همکاران (۲۰۱۵) به بررسی تأثیر کمیته حسابرسی و فعالیت سهامدار درهمگرایی بین دوره تصدی حسابرسی و محافظه کاری حسابداری پرداختند. هدف از این مطالعه (۱) بررسی ارتباط بین محافظه کاری حسابداری و دوره تصدی حسابرس (۲) بررسی تأثیر ویژگی های کمیته حسابرسی بر ارتباط بین حسابداری محافظه کاری و دوره تصدی حسابرس (۳) بررسی تأثیر فعالیت های سهامدار در ارتباط تصدی حسابرسی و محافظه کاری حسابداری بود. نتایج تحقیق یک ارتباط منفی بین محافظه کاری حسابداری و دوره تصدی

حسابرس را نشان داد همچنین ارتباط بین محافظه کاری حسابداری و دوره تصدی حسابرس در شرکت های با اعضای کمیته حسابرسی در سطح بیش از ۶۵ سال و فعالیت بالای سهامداران را مشاهده کردیم. نتایج نشان می دهد که شرکتها می توانند اثر تصدی طولانی حسابرسی را کاهش دهند زمانی که شرکتها تعداد اعضای حسابرسی با تخصص بالا و فعالیت بالای سهامداران داشته باشند. گابریلا^۳ (۲۰۱۶) به بررسی ویژگی های کمیته حسابرسی و عملکرد مورد مطالعه انگلستان پرداختند. یافته های اصلی از این مطالعه نشان می دهد که از ویژگی های کمیته حسابرسی تأثیر بر عملکرد شرکت انگلستان دارد. یافته ها همچنین نشان می دهد که رابطه مثبت بین اندازه کمیته حسابرسی، تعداد جلسات آن و تخصص مالی و عملکرد مالی شرکت وجود دارد. در مقابل، حسابرسی استقلال کمیته حسابرسی به نظر می رسد با عملکرد شرکت دارای همبستگی منفی باشد.

فرضیه چهارم بیان می دارد: کیفیت گزارشگری مالی با ارزش سهامداران رابطه معنی داری دارد.

نتایج نشان می دهد که کیفیت گزارشگری مالی با ضریب (-۰.۱۵۷) و معنی داری (۰.۰۹۳) تأثیر کمفی و معکوس بر ارزش سهامداران دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات احمد و موهد (۲۰۱۷)، بنسال و شارما (۲۰۱۶)، حبیب و حیویان (۲۰۱۶)، ولامینگ و سارنز (۲۰۱۳)، ایدوکادیر (۲۰۱۲) و شالچی و جلیلی (۱۳۹۶) و سید نژاد فهیم و همکاران (۱۳۹۵) مطابق می باشد. صورت های مالی که نتیجه سیستم اطلاعاتی حسابداری است، چیزی جز یک کالا نیست. علت وجود حسابداری تقاضای موجود برای اطلاعات مالی است و افزون بر این، حسابداران و واحد تجاری نیز توانایی و علاقه لازم را برای ارائه این اطلاعات دارند. پس مفاهیمی نظیر کیفیت که برای کالاها و خدمات ارائه شده توسط شرکتها و واحدهای اقتصادی مطرح شده است، برای خدمات حسابداری، از جمله محصول نهایی آن؛ یعنی گزارش های مالی نیز قابل بحث و پیگیری است. کیفیت گزارشگری مالی، ضوابطی است که اطلاعات مفید و سودمند را از سایر اطلاعات منفک کرده، سودمندی اطلاعات را افزایش می دهد. بموقع بودن گزارش های مالی، یکی از مهمترین ارکان کیفیت ارائه اطلاعات مالی شرکتهاست، چرا که بهنگام بودن اطلاعات است که می تواند به استفاده بهتر و مفیدتر استفاده کنندگان اطلاعاتی منجر بشود که محصول نهایی سیستم حسابداری مخابره می کند. بنابراین، سرعت گزارشگری، به معنای میزان تأخیر زمانی در ارائه گزارش های مالی شرکتها باید مورد توجه ویژه تهیه کنندگان گزارش های مالی باشد. افزایش سرعت گزارشگری به دلیل استفاده بموقع تر اطلاعات در اتخاذ تصمیم های اقتصادی توسط سرمایه گذاران، می تواند به شفافیت بیشتر اطلاعات مالی شرکتها و به تبع آن، شفافیت بالاتر بازار سرمایه منجر شود که این موضوع به نوبه خود می تواند تأثیر بسزایی بر جذابیت بازارهای مالی و سرمایه داشته باشد (مهدوی و جمالیان پور، ۱۳۸۹). از آنجا که گزارش های مالی، ابزاری برای افشای اطلاعات مالی قابل اعتماد و قابل اتکاست که در دسترس عموم قرار می گیرد، در صورت بهنگام بودن می تواند از طریق کاهش اطلاعات خصوصی و محرمانه باعث کاهش احتمال انتخاب نادرست توسط سرمایه گذاران شود. بنابراین، می توان چنین پنداشت که ارائه اطلاعات بموقع تر باعث کاهش عدم تقارن اطلاعاتی میان سرمایه گذاران خواهد شد. افزون بر این، میان کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه گذاری رابطه منطقی وجود دارد. این رابطه بدین صورت است که شرکت های دارای کیفیت گزارشگری بالاتر در مواجهه با پیامدهای کلان اقتصادی دارای حساسیت کمتری هستند. این موضوع بیان می کند که میان ساز و کار گزارشگری و کارایی سرمایه گذاری ارتباط وجود دارد و وجود کیفیت گزارشگری بالا به کاهش خطر اخلاقی و انتخاب نادرست منجر خواهد شد.

پیشنهادهای تحقیق

پیشنهادهای تحقیق در دو قسمت به شرح زیر ارائه شده است که می تواند مورد استفاده تحلیل گران بازارهای سرمایه، سرمایه گذاران، سازمان بورس اوراق بهادار، حسابرسان، اساتید و دانشجویان رشته های حسابداری و مدیریت مالی واقع شود.

پیشنهادهای مبتنی بر نتایج تحقیق

- پیشنهاد می شود هنگام تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی برای سرمایه گذاری به متغیرهایی مانند تخصص مالی کمیته حسابرسی، و استقلال کمیته توجه شود. سازمان حسابرسی به عنوان تدوین کننده استانداردهای حسابرسی و حسابداری به بررسی مقررات افشا در صنایع بپردازد. سازمان بورس به عنوان یکی از سیاست گذاران سرمایه گذاری باید به استقلال، تخصص و تخصص مالی رئیس کمیته حسابرسی و همچنین به ارزش سهامداران جهت بهبود کیفیت گزارشگری مالی توجه نماید.
- پیشنهاد می گردد ویژگی های کمیته حسابرسی واحدهای تجاری تقویت شود. با توجه به اینکه در شرکت هایی که دارای کمیته متخصص و قوی هستند ارزش سهامداران بیشتر است.
- می گردد انگیزه های مدیریت را در گزارشگری مالی شرکتها در نظر بگیرند.

- به سهامداران و سرمایه گذاران پیشنهاد می شود در ارزیابی عملکرد شرکت به مسائل به ارزش سهام شرکتها توجه بیشتری داشته باشند.
 - به نظر می رسد دقت نظر و اعمال کنترل های اضافی بر شرکت هایی که دارای سرعت گزارشگری پایینی هستند، دارای اهمیت است. بنابراین، مسؤولان بازار سرمایه باید با وضع قوانین و مقررات سخت گیرانه تری در جهت بهبود بموقع بودن گزارش های مالی گام بردارند.
 - مؤسسه های حسابرسی می توانند با توجه به نتایج کسب شده در این پژوهش، میزان ریسک عدم گزارش بموقع اطلاعات را برآورد کرده، اقدامات لازم را برای جلوگیری از انتشار اطلاعات دیر هنگام به عمل آورند.
- پیشنهادهای علمی برای محققان آینده
- رابطه ویژگی های کمیته حسابرسی و واکنش های مدیریت در محیط های متفاوت و نامطمئن
 - رابطه میان سرعت گزارشگری با ساختار مالکیت واحدهای تجاری و تغییر ساختار مدیریتی؛
 - رابطه میان سرعت گزارشگری با تصویب قوانین و مقررات جدید در خصوص گزارشگری بموقع تر؛
 - رابطه میان سرعت گزارشگری با شاخص های کارآیی بازار سرمایه؛
 - بررسی رابطه ارزش سهامداران و حسابرسی مستقل
 - تأثیر مالکیت نهادی بر ارزش سهامداران بررسی شود.
 - تأثیر ساختار مالکیت شرکتها با ارزش سهامداران بررسی شود.

محدودیت های تحقیق

- محدودیت ها و مشکلاتی که در اجرای تحقیق حاضر وجود داشت و باید حین تفسیر یافته های تحقیق و تعمیم آنها مد نظر قرار گیرد به شرح زیر می باشد:
- با توجه به اینکه نمونه مورد مطالعه از بین شرکت های پذیرفته شده در بورس انجام شده است لذا از لحاظ اندازه، نوع صنعت، ساختار مالکیت معرف تمام واحدهای اقتصادی فعال در کشور نیستند لذا تعمیم یافته ها باید با دقت صورت گیرد.
 - نبود داده های مورد نیاز برخی شرکتها برای محاسبه متغیرهای تحقیق در مورد برخی از شرکتها باعث شد تا آن شرکتها در دامنه شمول نمونه آماری قرار نگیرند.
- ایده توجه داشت که برخی از استانداردها نسبت به استانداردهای دیگر، به دلیل نیاز به اعمال قضاوت بیشتر در مورد آنها و امکان برداشت های متفاوت از آنها، دارای زمینه بهتری برای انجام مدیریت سود هستند. بنابراین، سازمان حسابرسی باید محدوده هر استاندارد را تا حد ممکن، مشخص کند تا به این طریق بتواند آزادی عمل مدیران را کاهش دهد. البته باید توجه داشت که محدود کردن بیش از حد استانداردها ممکن است باعث کاهش سودمندی گزارشگری مالی شود. لذا وظیفه این سازمان، آن است که بین آزادی عمل مدیران و احتمال انجام مدیریت سود تعادل برقرار کند

منابع و مراجع

- [۱] آزادی، کیهان. مشکي، مهدی. سمیع پور، مجتبی. (۱۳۹۴). بررسی نقش استقلال و تخصص مالی کمیته حسابرسی بر افشای اطلاعات مالی، کنفرانس مدیریت و حسابداری با رویکرد ارزش آفرینی.
- [۲] اعتمادی، حسین. شفاعبیری، نصیبه. (۱۳۹۰). تاثیر جریان نقد آزاد بر مدیریت سود و نقش کمیته حسابرسی در آن، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی، سال سوم، شماره ۱۰.
- [۳] اورادی، جواد. لاری دشت بیاض، محمود. سالاری فورگ، زینب. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین ویژگی های کمیته حسابرسی و عملکرد شرکت، دانش حسابداری مالی، دوره ۳، شماره ۴، ۱۵۱-۱۳۲.
- [۴] بابا جانی، جعفر. خنکا، عبدالخالق. (۱۳۹۱). ضرورت تشکیل کمیته حسابرسی و استقرار واحد حسابرسی داخلی در شهرداری های کلان شهر ها برای ارتقای مسئولیت پاسخگویی، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، سال دهم، شماره ۳۳.
- [۵] باقرزاده، سعید. (۱۳۷۹). تأملی در نقش و جایگاه کمیته های حسابرسی در فرآیند گزارشگری مالی شرکتهای سهامی. مجله حسابداری، سال پانزدهم، شماره ۱۴۱، صص ۱۹-۲۳.
- [۶] بذرافشان، آمنه. حجازی، رضوان. رحمانی، علی. (۱۳۹۴). رویداد کاوی الزامات کنترل های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی با تاکید بر نقش کمیته حسابرسی، فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال چهارم، شماره ۱۶.
- [۷] پیوندی، محمود. حرم، فاطمه. (۱۳۹۲). اهمیت نظام راهبری بنگاه و روابط متقابل کمیته حسابرسی، حسابرسی داخلی و حسابرس مستقل در بهبود کیفیت گزارشگری مالی. مجله حسابرس، شماره ۶۹، صص ۱۱۸-۱۲۵.
- [۸] تختایی، نصراله. تمیمی، محمد. موسوی، زهرا. (۱۳۹۰). نقش کمیته حسابرسی در کیفیت گزارشگری مالی. فصلنامه حسابدار رسمی، شماره ۱۵، صص ۴۵-۵۶.
- [۹] جامعی، رضا. رستمیان، آزاده. (۱۳۹۵). تاثیر تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی بر ویژگی های سود پیش بینی شده، پژوهش های حسابداری مالی، سال ۸، شماره ۲۹، صص ۱-۱۷.
- [۱۰] حساس یگانه، یحیی. بهشتیان، سیدمحمد حسینی. (۱۳۸۱). تأثیر وجود کمیته حسابرسی بر حسابرسی مستقل، کنترل های داخلی و گزارشگری مالی. فصلنامه مطالعات مدیریت بهبود و تحول، شماره ۳۵ و ۳۶، صص ۶۷-۹۰.
- [۱۱] حساس یگانه، یحیی. کثیری، حسین. (۱۳۸۲). کاربرد مفهوم اهمیت در حسابرسی و تأثیر آن بر اظهارنظر حسابرسان مستقل، فصلنامه مطالعات حسابداری، شماره دوم، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی ۱۳۸۲؛ ۱-۳۸.
- [۱۲] حساس یگانه، یحیی. نادى قمی، ولی. (۱۳۸۵). نقش شفافیت در اثربخشی حاکمیت شرکتی، حسابدار، سال بیست و یکم، شماره ۱۷۹، صص ۳۲-۳۷.
- [۱۳] خانی، عبدالله. میرباقری رودباری، سیده آمنه. (۱۳۹۱). تاثیر آستانه اهمیت و انگیزه های اختیاری مدیران بر افشای اطلاعات شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۹، شماره ۶۷.
- [۱۴] دارابی، رویا. اجتهادی، سحر. (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین تخصص کمیته حسابرسی در صنعت و کیفیت گزارشگری مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، حسابرسی، مظریه و عمل، سال دوم، شماره ۳، صص ۷۴-۹۰.
- [15] Abarbanell, J, Lehavy, R. (2000), Biased forecasts or biased earnings: The role of earnings management in explaining apparent optimism and inefficiency in analysts' earnings forecasts, working paper, University of North Carolina.
- [16] Abdukadir, M. (2012). Audit Committee Characteristics and Financial Reporting Quality. Terengganu International Finance and Economics Journal, 3 (1): 30-37.
- [17] Abernathy, J. L, Beyer, B, Masli, A, & Stefaniak, C. (2014). The association between characteristics of audit committee accounting experts, audit committee chairs, and financial reporting timeliness. Advances in Accounting 30(2): 283-297.
- [18] Ahmad .I.Karajeh & Mohd .Y. B. (2017), Impact of Audit Committee on the Association Between Financial Reporting Quality and Shareholder Value, International Journal of Economics and Financial Issues, 2017, 7(3), 14-19
- [19] Alzeban, A. , & Sawan, N. (2015), The Impact of audit committee characteristic on the implementation of internal audit recommendation. 24, 61-71.

- [20] Amer, M, Aiman A. R., & Shehata E, SH. (2014). Audit Committee Characteristics and Firm Performance: Evidence from Egyptian Listed Companies. Proceedings of 6th Annual American Business Research Conference, ISBN: 978-1-922069-52-8.
- [21] Aultana, N .(2015), Audit Committee Characteristic and Accounting Conservatism . Internatioanal Journal of Auditing, 19, 88-102.
- [22] Azeez, A.A. (2015), Corporate governance and firm performance:Evidence from Sri Lanka. Journal of Finance, 3(1), 180-189.
- [23] Balsam, S., Bartov, E., & Marquardt, C. (2002), Accruals management, investor sophistication, and equity valuation: Evidence from 10-Q filings, Journal of Accounting Research, Vol. 40, pp. 987-1012.
- [24] Bansal. N, A,& Sharma. K.. (2016). Audit committee, corporate governance and firm performance. International Journal of Economics and Finance; Vol. No. 3.
- [25] Bathler, U., Abarbanell, J., Lehavey, R. (2004), Biased forecasts or biased earnings: The role of earnings management in explaining apparent optimism and inefficiency in analysts' earnings forecasts, working paper, University of North Carolina.
- [26] Bhardwaj, M. N, & Rao. (2015). Role of audit committee in corporate governance. International Jornal of Management and Social Science Research Review, I (10): 61-67.
- [27] Bidelman,S. (2012), On the association between institutional ownership and aggressive corporate earnings management in Australia, The British Accounting Review, Vol. 35, pp. 105-137.
- [28] Brockman,M and Cicone, Y. (2009), Board composition and earning management in Canada, Journal of corporate governance, Vol. 10, pp. 431-457.
- [29] Butler, Marty., Andrew, J. Leone, & Michael, Willenborg. (2004), An empirical analysis of auditor reporting and its association with abnormal accruals, Journal of Accounting and Economics, Vol. 37, pp. 139-165.
- [30] Chambers, A, Rend, C. (1997), Do stock prices fully reflect information in accruals and cash flow about future earnings?, The Accounting Review, Vol. 71, pp. 287-315.